

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου πλαισίου **ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Οι δημόσιες επιχειρήσεις, εν όψει της ενοποίησης της ευρωπαϊκής αγοράς το 1992, βρίσκονται αντιμέτωπες με τα προβλήματα και τις επιπτώσεις που θα προκύψουν από το άνοιγμα των υπηρεσιών τους στον ανταγωνισμό.

Οι προϋποθέσεις, μέσα στις οποίες καλούνται να λειτουργήσουν στη δεκαετία του '90, είναι καθαρά ανταγωνιστικές και γι' αυτό αναγνωρίζεται σήμερα από όλους η ανάγκη να λειτουργήσουν με διαχειριστικά και αναπτυξιακά, επιχειρηματικά και ανταγωνιστικά κριτήρια και με αυτοτέλεια από το κράτος και τα κόμματα.

Ήδη στην Ευρώπη έχει προηγηθεί η επεξεργασία του θεσμικού πλαισίου, που θα υπηρετήσει τη νέα κατάσταση. Σε πέντε τουλάχιστον χώρες της Ε.Ο.Κ. έχουν εγκριθεί νέοι νόμοι στα εθνικά κοινοβούλια, ενώ στις περισσότερες από τις υπόλοιπες βρίσκονται σε στάδιο προχωρημένης επεξεργασίας.

Μέσα σ' αυτό το διαμορφωμένο κλίμα, με κύρια ευθύνη των κυβερνήσεων της τελευταίας εξαετίας, υπάρχει δραματική καθυστέρηση στην προετοιμασία των δημόσιων επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, που θα προέλθουν από το άνοιγμα της αγοράς των υπηρεσιών, καθώς και του οξέυτατου ανταγωνισμού, που θα επακολουθήσει. Περιορίστηκαν μόνο σε αποσπασματικές αντιμετώπισεις, που δεν βοήθησαν καθόλου στην έγκαιρη και ρεαλιστική χάραξη μιας δυναμικής πολιτικής, που θα ωθούσε τις μεγάλες δημόσιες επιχειρήσεις στη διεκδίκηση μεριδίου της αγοράς και στην κατάταξη τους στους φερεγγυους φορείς παροχής υπηρεσιών στο χώρο της Ευρώπης.

Η συμμετοχή στην ανταγωνιστική αγορά θα προσφέρει νέες δυνατότητες στις δημόσιες επιχειρήσεις μόνο αν αρθούν ταυτόχρονα οι διοικητικοί, διαχειριστικοί, οργανωτικοί, χρηματοοικονομικοί και επιχειρηματικοί περιορισμοί, που επιβάλλονται σ' αυτές από τις παρεμβάσεις του κρατικού μηχανισμού, της εκάστοτε κυβέρνησης και των κομμάτων, που τις αντιμετωπίζουν σαν μηχανισμούς εξυπηρέτησης πελατειακών σχέσεων και μεγάλων οικονομικών συμφερόντων.

Η κυβέρνηση της Ν.Δ., αντί να πάρει μέτρα διευκόλυνσης της λειτουργίας των δημόσιων επιχειρήσεων ως πραγματικών ζωντανών επιχειρήσεων, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα και η επάρκεια των υπηρεσιών τους στην οικονομία και στην κοινωνία, προωθεί μια δογματική, αδιέξοδη, ανπαναπτυξιακή, αναποτελεσματική, αυταρχική, αδιαφανή και επικίνδυνη για το μέλλον των εργαζομένων και της χώρας πολιτική ιδιωτικοποίησής τους.

Παρότι οι αρμόδιοι κυβερνητικοί παράγοντες διακήρυξαν σ' όλους τους τόνους ότι εξασφαλίζεται η αυτοτέλεια των Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε., Ο.Α. με τα προεδρικά διατάγματα που εκδόθηκαν στις 20.8.91, το πρόβλημα αυτό ουσιαστικά δεν λύθηκε αφού:

α. Παραμένει με ρητή πρόβλεψη των ίδιων των προεδρικών διαταγμάτων σε ατομικά ή συλλογικά κυβερνητικά όργανα η δυνατότητα παρέμβασης και έγκρισης των προγραμμάτων ανάπτυξης των επιχειρήσεων, των χρηματοδοτικών προγραμμάτων τους (δηλαδή το εάν θα καλύψουν τις επενδύσεις τους με δανεισμό ή αυτοχρηματοδότηση ή εκχώρηση μετοχών τους κ.λπ.) και ο καθορισμός των τιμολογίων τους.

β. Ακόμα και στα ζητήματα των προμηθειών και των προσλήψεων, που φαίνεται καθαρά ότι αφορούν τα

προεδρικά διατάγματα, η αποδέσμευση γίνεται μόνο από τους υπουργούς και όχι από την κυβέρνηση, αφού παραμένει ο αναξιοκρατικός τρόπος διορισμού και ανάκλησης των διοικήσεων των Δ.Ε.Κ.Ο. από το κυβερνον κόμμα και επομένως η άμεση εξάρτησή τους απ' αυτό και κυρία από τον εκάστοτε πρωθυπουργό.

Με δεδομένα τα παραπάνω, τις ερμηνευτικές δηλώσεις της κυβέρνησης και το γεγονός ότι με ρητή διάταξη των προεδρικών διαταγμάτων 3 παραμένει για δύο χρόνια σε ισχύ η δυνατότητα εκχώρησης του 49% των μετοχών των τριών δημόσιων επιχειρήσεων σε ιδιώτες, είναι πλέον φανερό ότι η κυβέρνηση χρησιμοποίησε ως πρόσχημα την υπαρκτή ανάγκη και το αίτημα των συνδικάτων και της Αριστεράς για αυτοτέλεια των Δ.Ε.Κ.Ο. χωρίς να θιχτεί ο δημόσιος και κοινωνικός χαρακτήρας τους, για να διευκολύνει την ιδιωτικοποίηση και το μισοτημής ξεπούλημά τους στα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα.

Ο ΣΥΝ στηρίζει τον αγώνα των εργαζομένων των Δ.Ε.Κ.Ο. και των συνδικάτων τους για την αποτροπή της κυβερνητικής πολιτικής των ιδιωτικοποιήσεων. Στην κατεύθυνση αυτήν ο ΣΥΝ καταθέτει την παρούσα πρόταση νόμου, που προωθεί την ουσιαστική διοικητική και διαχειριστική αυτοτέλεια των Δ.Ε.Κ.Ο., με τρόπο που θα διασφαλίζεται ο δημόσιος και κοινωνικός χαρακτήρας τους, η προώθηση των προγραμμάτων εξυγίανσης, εκσυγχρονισμού και ανάπτυξής τους, η αξιοκρατική επιλογή των διοικήσεών τους και η αιτιολογημένη ανάκλησή τους, ο κοινοβουλευτικός, εργατικός και κοινωνικός έλεγχος της πολιτικής και των προμηθειών τους και η λειτουργία και δράση τους με βάση επιχειρηματικά κριτήρια.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ειδικότερα η κατ' άρθρο αιτιολόγηση έχει ως εξής:

Άρθρο 1

Με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 1 καταργούνται όσες διατάξεις αναφέρονται γενικά ή ειδικά στις δημόσιες επιχειρήσεις και αφορούν στην έγκριση από οποιαδήποτε, ατομικά ή συλλογικά κυβερνητικά ή άλλα κρατικά όργανα, αποφάσεων των οργάνων διοίκησης και ελέγχου τους για προμήθειες, κάθε φύσης συμβάσεις, δάνεια, προσλήψεις προσωπικού και γενικά αποφάσεών τους, που αφορούν τη συνήθη επιχειρηματική τους δράση και οποιοδήποτε άλλο θέμα οργανωτικής, διοικητικής, διαχειριστικής φύσης και κατοχυρώνεται η πλήρης διοικητική και διαχειριστική αυτοτέλεια των δημόσιων επιχειρήσεων από το κράτος και την κυβέρνηση.

Με τις παραγράφους 2 και 3 προσδιορίζεται επακριβώς το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, ότι δηλαδή αφορά τους φορείς του Δημόσιου που ασκούν επιχειρηματική δράση, και η νομική μορφή τους, που θα λειτουργούν ως ανώνυμες εταιρείες δημόσιου και κοινωνικού χαρακτήρα.

Με την παράγραφο 4 κατοχυρώνονται ο δημόσιος και ο κοινωνικός χαρακτήρας των δημόσιων επιχειρήσεων και οι εργασιακές σχέσεις του προσωπικού τους.

Άρθρο 2

Με τις ρυθμίσεις αυτού του άρθρου επιδιώκεται να ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα των δημόσιων επιχειρήσεων.

Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των δημόσιων επιχειρήσεων είναι σήμερα επιτακτική ανάγκη, αλλά και προϋπόθεση για να ενισχυθεί ο ρόλος τους σαν αυτοτελείς και ζωντανές οικονομικές μονάδες, με μεγάλο ειδικό βάρος στην ανάπτυξη και την ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Υπάρχουν λύσεις, οι οποίες απαιτούν αποφασιστικότητα ή και πολιτικό θάρρος, για να απαγκιστρωθούν οι δημόσιες επιχειρήσεις από τη σημερινή στασιμότητα του επιπέδου ποιότητας και επάρκειας των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και από τη χρηματοοικονομική τους αποεπιβίωση και για να λειτουργήσουν σαν πραγματικές επιχειρήσεις με αυτοτέλεια και ευλιγισία, με πλεονάσματα και κέρδη, ώστε να μπορούν να αυτοχρηματοδοτούν και τις επενδύσεις τους.

Η επιχειρηματικότητα μπορεί να ενισχυθεί με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό, τις προγραμματικές συμφωνίες, την αυτοτέλεια και τον κοινωνικό έλεγχο.

Πιστεύουμε ότι ο επιχειρησιακός σχεδιασμός θα αποτελέσει μια ριζική διαφοροποίηση του τρόπου διοίκησης και διαχείρισης των δημόσιων επιχειρήσεων. Η σταδιακή ανάπτυξη σύγχρονων διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού σ'όλα τα επίπεδα διοίκησης θα απελευθερώσει τις δημιουργικές δυνάμεις όλου του ανθρωπίνου δυναμικού, μέσα από τη διαδικασία επιχειρησιακών στόχων. Στόχων που συγχρόνως θα εξυπηρετούν την ένταξη και εναρμόνιση της αναπτυξιακής πορείας των δημόσιων επιχειρήσεων μέσα στο ευρύτερο οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο ανάπτυξης της χώρας. Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός λειτουργεί σε τρία επίπεδα:

Μακροπρόθεσμος επιχειρησιακός σχεδιασμός (χάραξη βασικών στόχων και πολιτικών της δημόσιας επιχείρησης.

Μεσοπρόθεσμο τριετές ή πενταετές πρόγραμμα (Εξειδίκευση μακροπρόθεσμου επιχειρησιακού σχεδίου).

Ετήσιο επιχειρησιακό πρόγραμμα στόχων δράσης, σε άμεση σύνδεση με τον ετήσιο τακτικό προϋπολογισμό εκμετάλλευσης και επενδύσεων της δημόσιας επιχείρησης.

Ο όλος επιχειρησιακός σχεδιασμός υποβάλλεται στην Α.Σ.Κ.Ε. για απόφαση ή γνωμοδότηση, ώστε να γίνεται στο πρόγραμμα της επιχείρησης και παρέμβαση της κοινωνίας.

Άρθρο 3

Με το άρθρο 3 θεσπίζεται ο κοινωνικός προϋπολογισμός και ισολογισμός, που πρέπει να καθιερωθούν υποχρεωτικά σε όλες τις επιχειρήσεις ή οργανισμούς είναι δέκτες κυβερνητικών επιλογών για λήψη μέτρων κοινωνικής πολιτικής και για παροχή υπηρεσιών με τιμές κάτω του κόστους. Η δημόσια και κοινωνική επιχειρηματικότητα δεν θα αποδώσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, εάν ο κοινωνικός ισολογισμός παραμείνει απλή διατύπωση, χωρίς να μπει σε άμεση εφαρμογή.

Άρθρο 4

Με το άρθρο αυτό καταργείται μια δεσμευτική υποχρέωση δημόσιας επιχείρησης (Ο.Τ.Ε.) να καλύπτει ελλείμματα άλλης (ΕΛ.ΤΑ.). Η διαταγή αυτή είχε θεσπιστεί από το δικτατορικό καθεστώς του 1967 και δεν υπάρχει άλλο διεθνές προηγούμενο.

Άρθρο 5

Με αυτό το άρθρο (παράγραφοι 1 και 2) προσδιορίζονται επακριβώς οι εποπτικές αρμοδιότητες του καθ'ύλην αρμόδιου υπουργού, που αφορούν την έγκριση και παρακολούθηση των εγκεκριμένων τελικά και από τη Βουλή προγραμμάτων.

Ο μακροπρόθεσμος επιχειρησιακός σχεδιασμός των δημόσιων επιχειρήσεων, το μεσοπρόθεσμο (τριετές - πενταετές) πρόγραμμά τους και το ετήσιο επιχειρησιακό σχέδιο δράσης τους εγκρίνονται από τα Δ.Σ. τους και, αφού έχουν και θετική γνωμοδότηση από τις Α.Σ.Κ.Ε., εισάγονται από τον καθ'ύλην αρμόδιο υπουργό για έγκριση στη Βουλή.

Η εποπτεία του αρμόδιου καθ'ύλην υπουργού δεν ασκείται στην καθημερινή τρέχουσα λειτουργία των δημόσιων επιχειρήσεων, αλλά εξαντλείται και περιορίζεται στην παρακολούθηση υλοποίησης του εγκεκριμένου τελικά από τη Βουλή επιχειρησιακού σχεδιασμού τους.

Με τις παραγράφους 3 και 4 εισάγεται για πρώτη φορά ο θεσμός των προγραμματικών συμφωνιών.

Οι προγραμματικές συμφωνίες μεταξύ καθ'ύλην αρμόδιων υπουργών και δημόσιων επιχειρήσεων είναι η ουσιαστική δέσμευση των δύο πλευρών καθορίζοντας ακριβώς τα ποσοτικά και ποιοτικά μεγέθη και τους στόχους δράσης σε ετήσια βάση. Ο βαθμός επιτευξης των συμφωνηθέντων στόχων πρέπει να αποτελεί το κριτήριο αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των δημόσιων επιχειρήσεων και των διοικήσεων τους.

Οι διοικήσεις θα είναι υποχρεωμένες να υλοποιούν τα προγράμματά τους με αυτοτέλεια και επιχειρηματικό πνεύμα. Η κυβέρνηση και η Βουλή, που θα αποφασίζουν όπως αναφέρθηκε παραπάνω, θα χαράσσουν τους γενικούς δείκτες και στόχους της αναπτυξιακής πολιτικής των δημόσιων επιχειρήσεων και οι διοικήσεις τους θα έχουν την ευχέρεια εφαρμογής διοικητικών και οργανωτικών πολιτικών υλοποίησης τους σε συνεννόηση και με συμμετοχή των εργαζομένων του χώρου.

Άρθρα 6 - 7 - 8

Με τα άρθρα αυτά κατοχυρώνεται ο κοινωνικός - εργατικός και κοινοβουλευτικός έλεγχος της λειτουργίας και δράσης των δημόσιων επιχειρήσεων, που επιτυγχάνεται με τον έλεγχο των κοινοβουλευτικών επιτροπών στο διορισμό και στην ανάκληση διοικήσεων και στις συμβάσεις προμηθειών και έργων, με την αναβάθμιση, όπου υπάρχουν, και την επέκτασή τους και στις υπόλοιπες δημόσιες επιχειρήσεις των συμμετοχικών οργάνων διοίκησης και ελέγχου τους και την ουσιαστική εργατική συμμετοχή.

Πιο συγκεκριμένα προτείνεται:

Ουσιαστική λειτουργία της κοινοβουλευτικής επιτροπής ελέγχου του διορισμού διοικήσεων στις Δ.Ε.Κ.Ο.. Η αρμοδιότητα αυτή της Βουλής πρέπει να επεκταθεί και στις άλλες επιχειρήσεις και οργανισμούς του Δημοσίου.

Καθορισμός αντικειμενικών, αξιοκρατικών και διάφανων κριτηρίων για τη στελέχωση των θεσμών διοίκησης, όπως:

- Υψηλή επιστημονική - τεχνική κατάρτιση.
- Γνώση και εμπειρία στο αντικείμενο της επιχείρησης.
- Αποδεδειγμένη ικανότητα διοίκησης και management.
- Διαπιστωμένο κοινωνικό κύρος και ικανότητα διαλόγου με τους εργαζομένους και τα συνδικάτα τους.

Επειδή τα ανωτέρω αφορούν τη Βουλή και δεν μπορούν να θεσπιστούν με νόμο, επισυνάπτουμε προταση τροποποίησης του Κανονισμού της Βουλής.

Οι προμήθειες των δημόσιων επιχειρήσεων να υπόκεινται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο από την αρμόδια επιτροπή του άρθρου 41Α' στη Βουλή, ώστε να μην υπάρχει η δυνατότητα διασπάθισης του δημοσίου χρήματος ή και αντιοικονομικής, αναπτυξιακής διαχείρισης του. Πρέπει επιτέλους να εκδοθούν λοιπόν τα αναγκαία προεδρικά διατάγματα ή υπουργικές αποφάσεις για τον καθορισμό των μεγάλης τεχνολογικής και οικονομικής σημασίας συμβάσεων, που θα ελέγχονται από τη Βουλή.

Να αναβαθμιστεί η λειτουργία των Α.Σ.Κ.Ε. (Αντιπροσωπευτικών Συνελεύσεων Κοινωνικού Ελέγχου) ώστε να συμβάλλουν στην επιχειρηματικότητα των δημόσιων επιχειρήσεων. Μια επιχειρηματικότητα, η οποία εκτός των βασικών οικονομικών κανόνων, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της και τους κοινωνικούς όρους. Να αποσαφηνιστούν

και να κατοχυρωθούν στην πράξη οι αρμοδιότητες των Α.Σ.Κ.Ε. και να διευκολυνθεί η λειτουργία τους με τη μείωση των ισχυόντων σήμερα υπερβολικά μεγάλων ποσοστών, για την υπαρξη απαρτίας και για τη λήψη αποφάσεων. Η Α.Σ.Κ.Ε. να σχηματίζει απαρτία με τα 3/5 των μελών της αντί των 3/4, που ισχύει σήμερα, και να μπορεί να παίρνει αποφάσεις με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, αντί της απόλυτης πλειοψηφίας όλων των μελών του οργάνου, που ισχύει σήμερα.

Ο δημοκρατικός εργατικός έλεγχος, που για να καταστεί λειτουργικός και αποτελεσματικός προτείνονται ρυθμίσεις, που εξασφαλίζουν:

- Τη θέσπιση συμμετοχής εκπροσώπων του συνδικαλιστικού κινήματος σε όλα τα κέντρα λήψης αποφάσεων των δημόσιων επιχειρήσεων.

- Την επέκταση των συμμετοχικών οργάνων και στις υπόλοιπες δημόσιες επιχειρήσεις όπως ο ν.1365/1983 προβλέπει και τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων τους.

- Τον έλεγχο και την ανάκληση των εκπροσώπων των εργαζομένων από αυτούς που τους εκλέγουν.

- Την κατάργηση των δεσμεύσεων του απορρήτου.

- Την κατάργηση του ασυμβίβαστου της ιδιότητας του συνδικαλιστή και του μέλους των θεσμών και οργάνων διοίκησης και ελέγχου των δημόσιων επιχειρήσεων.

Άρθρο 9

Στο άρθρο αυτό αναφέρονται οι καταργούμενες διατάξεις και η έναρξη ισχύος του προτεινόμενου νόμου - πλαισίου

Αθήνα 18 Φεβρουαρίου, 1992

Οι προτείνοντες βουλευτές

Α. Κύρκος
Ν. Γαλανός
Φ. Κουβέλης
Ν. Κωνσταντόπουλος
Α. Λεντάκης
Κ. Ρήγας
Γρηγόρης Γιάνναρος
Μανόλης Δρεττάκης
Παναγιώτης Σκοπινιώτης
Τραϊανός Χατζηδημητρίου
Μίσης Ανδρουλάκης
Γρηγόρης Φαρακος
Α. Σεβαστάκης

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ - ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Άρθρο 1

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται όσες διατάξεις αναφέρονται γενικά ή ειδικά στις δημόσιες επιχειρήσεις και αφορούν στην έγκριση από οποιαδήποτε, ατομικά ή συλλογικά κυβερνητικά ή άλλα κρατικά όργανα, αποφάσεων των οργάνων διοίκησης και ελέγχου τους για προμηθειες, κάθε φύσης συμβάσεις, δάνεια, προσλήψεις προσωπικού και γενικά αποφάσεων τους, που αφορούν τη συνήθη επιχειρηματική τους δράση και οποιοδήποτε άλλο θέμα οργανωτικής, διοικητικής ή διαχειριστικής φύσης

Δημόσιες επιχειρήσεις θεωρούνται οι φορείς, που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και που στο κεφάλαιό τους

μετέχει εξ'ολοκλήρου ή καταπόλυτη πλειοψηφία το Δημόσιο, εποπτεύονται ή επιχορηγούνται ή ελέγχονται απ'αυτό και τα όργανα διοίκησης τους ορίζονται απ'αυτό.

Με ειδικούς νόμους προσαρμόζονται οι ιδρυτικοί καταστατικοί νόμοι των δημόσιων επιχειρήσεων στις διατάξεις του παρόντος νόμου και μετατρέπεται η νομική τους μορφή, ώστε να λειτουργούν ως ανώνυμες εταιρείες δημοσίου και κοινωνικού χαρακτήρα.

Εξακολουθούν να ισχύουν οι νόμοι, οι εσωτερικοί κανονισμοί εργασίας, οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας και γενικά οι διατάξεις, που διασφαλίζουν το δημόσιο και κοινωνικό χαρακτήρα των δημόσιων επιχειρήσεων, τις εργασιακές σχέσεις των εργαζομένων σ'αυτές, και τη συμμετοχή τους στα όργανα διοίκησης και ελέγχου τους.

Άρθρο 2

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Από την 1.1.1992 οι δημόσιες επιχειρήσεις υποχρεούνται να εισάγουν στη λειτουργία και τη δράση τους τον επιχειρησιακό σχεδιασμό.

Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός (Ε.Σ.) αποφασίζεται από τα Δ.Σ. των δημόσιων επιχειρήσεων και αναπτύσσεται σε τρία επίπεδα.

α) Μακροπρόθεσμος επιχειρησιακός σχεδιασμός, που συνίσταται στη χάραξη των βασικών στόχων και πολιτικών της δημόσιας επιχείρησης.

β) Μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα, που συνίσταται στην εξειδίκευση του μακρόχρονου επιχειρησιακού σχεδίου με τριετή ή πενταετή προγράμματα.

γ) Ετήσιο επιχειρησιακό πρόγραμμα, που συνίσταται στην αποτύπωση των ετησίων στόχων, σε συνάρτηση με τους ετησίους τακτικούς προϋπολογισμούς εκμετάλλευσης και επενδύσεων των δημόσιων επιχειρήσεων.

Ο όλος επιχειρησιακός σχεδιασμός των δημόσιων επιχειρήσεων υποβάλλεται από τα διοικητικά συμβούλιά τους στις Α.Σ.Κ.Ε. για σχετική απόφαση ή γνωμοδότηση.

Ο καθ' ύλην αρμόδιος υπουργός υποβάλλει στη Βουλή για έγκριση τις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων και τις γνωμοδοτήσεις των Α.Σ.Κ.Ε. ως εξής:

α) Τον μακροπρόθεσμο επιχειρησιακό σχεδιασμό και τα μεσοπρόθεσμα τριετή ή πενταετή προγράμματα των Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε., Ο.Α., Ο.Σ.Ε., Ι.Γ.Μ.Ε., Ο.Α.Σ., Ε.Υ.Δ.Α.Π., ΕΛ.ΤΑ., Δ.Ε.Π. στα πλαίσια του εθνικού πενταετούς προγράμματος κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.

β) Τα βασικά οικονομικά μεγέθη και δείκτες (κέρδη, επενδύσεις, δανειακές ανάγκες, αυξήσεις τιμολογίων βασικών υπηρεσιών πλατιάς λαϊκής κατανάλωσης) των ετήσιων επιχειρησιακών προγραμμάτων εκμετάλλευσης και επενδύσεων των δημόσιων επιχειρήσεων του παρόντος νόμου στα πλαίσια της συζήτησης του ετήσιου κρατικού προϋπολογισμού.

Άρθρο 3

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Από 1.1.1992 σε κάθε δημόσια επιχείρηση συντάσσεται κοινωνικός προϋπολογισμός και ισολογισμός, στους οποίους προϋπολογίζονται και αποτιμώνται οι δαπάνες, που δεν εξυπηρετούν τη συνήθη επιχειρησιακή δραστηριότητα αλλά κοινωνικές κρατικές πολιτικές.

Οι δαπάνες αυτές εγγράφονται στον κρατικό προϋπολογισμό με ειδικό κωδικό και καταβάλλονται στις δημόσιες επιχειρήσεις.

Άρθρο 4

Το άρθρο 50 του ν.δ. 165/1973 και η εξ'αυτού απορ-

ρέουσα υποχρέωση του Ο.Τ.Ε. για κάλυψη σε ετήσια βάση των ελλειμμάτων των ΕΛ.ΤΑ. καταργείται.

Άρθρο 5 **ΕΠΟΠΤΕΙΑ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ**

Ο καθύλην αρμόδιος υπουργός παρακολουθεί την υλοποίηση του εγκεκριμένου από τη Βουλή επιχειρησιακού σχεδιασμού και ελέγχει την επίτευξη των εγκεκριμένων στόχων. Δεν ασκεί εποπτεία στην τρέχουσα λειτουργία των δημόσιων επιχειρήσεων.

Κατέτος μεταξύ του καθύλην αρμόδιου υπουργού και της διοίκησης της δημόσιας επιχείρησης συνάπτεται "προγραμματική συμφωνία", η οποία περιέχει το εγκεκριμένο με τις διαδικασίες του άρθρου 2 του παρόντος ποσοτικά και ποιοτικά μεγέθη και στόχους του ετήσιου προϋπολογισμού και δεσμεύει τις δύο πλευρές. Ο βαθμός επίτευξης των συμφωνηθέντων στόχων αποτελεί το κριτήριο αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της δημόσιας επιχείρησης και της διοίκησής τους.

Οι διοικήσεις των δημόσιων επιχειρήσεων υλοποιούν τα προγράμματά τους με επιχειρησιακά κριτήρια. Η κυβέρνηση και η Βουλή, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 2 του παρόντος, χαράσσουν τους γενικούς στόχους και δείκτες της αναπτυξιακής πολιτικής των δημόσιων επιχειρήσεων. Οι διοικήσεις τους έχουν την ευχέρεια εφαρμογής διοικητικών και οργανωτικών πολιτικών υλοποίησής τους. Με βάση εσωτερικούς κανονισμούς μπορούν να ρυθμίσουν τα θέματα εργασιακών σχέσεων, προσλήψεων, ανάθεσης προμηθειών και έργων. Οι εσωτερικοί κανονισμοί αποφασίζονται με τη συμμετοχή των εκπροσώπων των εργαζομένων στα όργανα διοίκησης και με συνεργασία και των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων σ'αυτές.

Άρθρο 6 **ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

Εντός τριμήνου από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εκδίδονται τα αναγκαία προεδρικά διατάγματα ή υπουργικές αποφάσεις για τον προσδιορισμό των μεγάλης οικονομικής και τεχνολογικής σημασίας συμβάσεων προμηθειών και ανάθεσης έργων των δημόσιων επιχειρήσεων, που θα υπόκεινται υποχρεωτικά στον έλεγχο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής, που προβλέπεται στο άρθρο 41Α του κανονισμού της Βουλής.

Άρθρο 7 **ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ**

Ο διορισμός και η ανακλήση των προέδρων των διοικητικών συμβουλίων και των γενικών διευθυντών ή διευθυνόντων συμβούλων όλων των δημόσιων επιχειρήσεων εγκρίνεται από ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή, σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα κριτήρια αξιολόγησης, που περιέχονται στο άρθρο 49Α του Κανονισμού της Βουλής.

Ο καθύλην αρμόδιος υπουργός ορίζει τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των δημόσιων επιχειρήσεων, μετά από γνώμη των προέδρων και γενικών διευθυντών ή διευθυνόντων συμβούλων τους.

Άρθρο 8 **ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ - ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ**

Διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του ν. 1365/1983 και των προεδρικών διαταγμάτων, που εκδόθηκαν κατ'εξουσιοδότηση του για τη συμμετοχή εκπροσώπων των εργαζο-

μένων στα όργανα διοίκησης και ελέγχου των δημόσιων επιχειρήσεων (Δ.Σ., Α.Σ.Κ.Ε., ΚΕΣ, ΠΕΣΚΕ, ΠΕΣ).

Εντός τριμήνου από την ισχύ του παρόντος νόμου εκδίδονται τα προεδρικά διατάγματα, που προβλέπονται στο ν. 1365/1983 και καθιερώνονται η συμμετοχή των εργαζομένων και ο κοινωνικός έλεγχος στις υπόλοιπες δημόσιες επιχειρήσεις του παρόντος νόμου.

Η Α.Σ.Κ.Ε. σχηματίζει απαρτία με τα 3/5 των μελών της αντί των 3/4, που ίσχυε μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Η Α.Σ.Κ.Ε. αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της, αντί της απόλυτης πλειοψηφίας όλων των μελών της, που ίσχυε μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η πλειοψηφία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 1/3 των μελών του οργάνου.

Από την 1.6.1992 συμμετέχουν δύο εκπρόσωποι των εργαζομένων, που ορίζονται από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση κάθε συγκεκριμένης δημόσιας επιχείρησης, και στα λοιπά κέντρα λήψης των αποφάσεων της (επιτροπές προσλήψεων, συμβούλια εκπαίδευσης, μεταθέσεων, τοποθετήσεων και προαγωγών, πειθαρχικά συμβούλια).

Καταργούνται οι δεσμεύσεις του απόρρητου και το ασυμβίβαστο της συνδικαλιστικής ιδιότητας για τους εκπροσώπους των εργαζομένων στα όργανα διοίκησης και ελέγχου των δημόσιων επιχειρήσεων.

Τα μέλη των συλλογικών οργάνων διοίκησης και ελέγχου των δημόσιων επιχειρήσεων ανακαλούνται από τους φορείς, που τους όρισαν ή τους εξέλεξαν. Το γενικό διευθυντή μπορεί να τον ανακαλέσει και η Α.Σ.Κ.Ε. με πρόταση του 1/3 των μελών, με την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των παρόντων και με έγκριση της αρμόδιας επιτροπής του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής.

Άρθρο 9 **ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Κάθε διάταξη νόμου, διατάγματος ή απόφασης, γενική ή ειδική, που είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καταργείται από την έναρξη της ισχύος του.

Άρθρο 10

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός αν άλλως ορίζεται στις διατάξεις του.

Αθήνα 18 Φεβρουαρίου 1992

Οι προτείνοντες βουλευτές

Α. Κύρκος
Ν. Γαλανός
Φ. Κουβέλης
Ν. Κωνσταντόπουλος
Α. Λεντάκης
Κ. Ρηγας
Γρηγόρης Γιάνναρος
Μανόλης Δρεπτάκης
Παναγιώτης Σκοπινώτης
Τραϊανός Χατζηδημητρίου
Μιμης Ανδρουλάκης
Γρηγόρης Φαράκος
Α. Σεβαστάκης